

Ermita de sant Dimes

Ernest Zaragoza destaca que, d'acord als itineraris tradicionals del segle XVI i XVII, la primera ermita que es trobava al pujar per l'Escala Dreta era l'ermita de Sant Dimes. Les cròniques del segle XV descriuen que en aquest indret, a més, existia una capella dedicada a *Nostre Senyora de Montserrat*. Segons les cròniques, entre elles les de l'abat Pedro de Burgos, aquesta ermita també se li donava el nom de *Castell* per evocació d'un castell que hi havia antigament en aquest indret. Aquest castell era anomenat *Montsiat* i algunes cròniques parlen que tenia un pont llevadís. El pare Gregorio de Argaiz esmenta que alguns monjos li havien comentat que recordaven haver vist dues torres molt malmeses i que hi ha documents en l'arxiu del monestir de Santa Maria que confirmen la seva existència.

La crònica de Jeroni Münzer de l'any 1494 explica que pujant per l'escala dreta s'arriba primer a una capella dedicada a la Nostra Senyora de Montserrat i després, girant a l'esquerra es va a l'ermita de la Santa Creu. Aquest visitant no parla del castell. L'abat Pedro de Burgos (1512-36) comenta que durant aquella època uns lladres s'apoderaren del castell on s'hi amagaven després de robar per les contrades i extorquir als monjos. Si aquest no accedien a les peticions dels lladregots, aquests feien caure una pluja de pedres al damunt de les taulades del monestir. Aquesta situació s'acabà quan un grup de joves de Monistrol de Montserrat assaltaren el castell i acabaren amb els lladres. Amb motiu d'aquest fet l'abat Pedro de Burgos feu destruir el castell i canvià l'advocació de l'ermita que passà a anomenar-se ermita de Sant Dimes en record al bon lladre.



Ermita de sant Dimes, gravat de Francesc Boix (1740-1770) Barcelona 1742

SAN DIMAS.



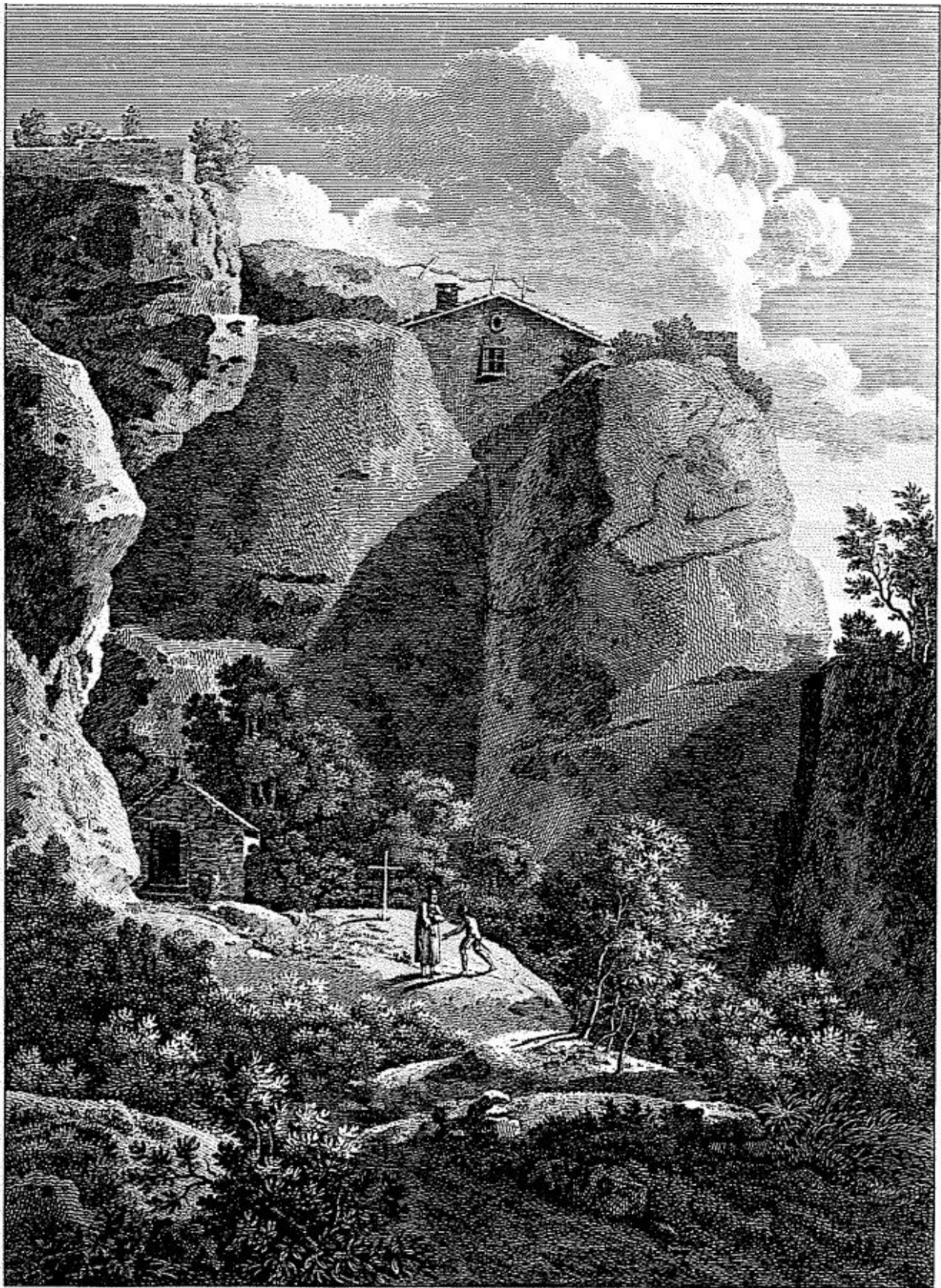
Ermita de sant Dimes. Gravat al burí inclòs en el Compendio historial 1758

El castell, segons Gregorio de Argaiç, en el seu llibre de 1677 *La Perla de Catalunya*, tenia dues torres i dos ponts mòbils. Avui, encara es poden veure, uns forats a la roca que podrien correspondre als ancoratges del possible pont del castell. En el segle XIX per accedir a l'ermita s'havia de passar un pont penjat segons explica Ph. Thicknesse. En el llibre de 1758 *Compendio historial* es diu que per entrar a l'ermita només hi havia una entrada practicable per la part de llevant i migdia ja que la resta estava al damunt d'uns penyasegats.

De la descripció que el visitant Bartolme Joly feu d'aquesta ermita a l'any 1603 s'interpreta que estava formada per varis mòduls. Joly la descriu així: «*Una capilla se ofrece, que está abierta, en esa hacen la oración; unida a ella hay un pequeño oratorio practicado y unido inmediatamente; después un pequeño cuerpo de edificio de dos habitaciones y detrás algo para poner leña y las cosas de menaje, un huertecillo con lindas flores, una cisterna o dos de donde beben y para tener agua, que no es más que de lluvia, en movimiento tienen allí peces que pueden decir que se nutren en el aire. El alojamiento está amueblado con un*

lecho, colchón y colcha sin sábanas, únicamente una cortina delante, los otros lados están cerrados con madera; sobre la mesa un reloj y libros en latín y castellano».

L'ermita de Sant Dimes, com la majoria de les ermites, tenia dos capelles. Una era d'ús privat de l'ermità. L'altre, segregat del cos de l'ermita, era el que empraven els peregrins per les seves pregàries. La primera notícia d'aquest oratori és de l'any 1612. En el seus inicis estava sota l'advocació de Sant Bartomeu i un gran retaule d'aquest sant presidia l'estança. L'any 1684 encara era anomenat oratori o capella de Sant Bartomeu. Com que en el seu interior hi havien unes estàtues que representaven el pessebre al final el nom original de l'oratori fou substituït pel de Sant Josep. A l'any 1697 ja se'l designava amb aquest nom tot i que en el seu interior continuava existint el retaule de Sant Bartomeu.



Micault de Courbeton del.

Guillot sculp.

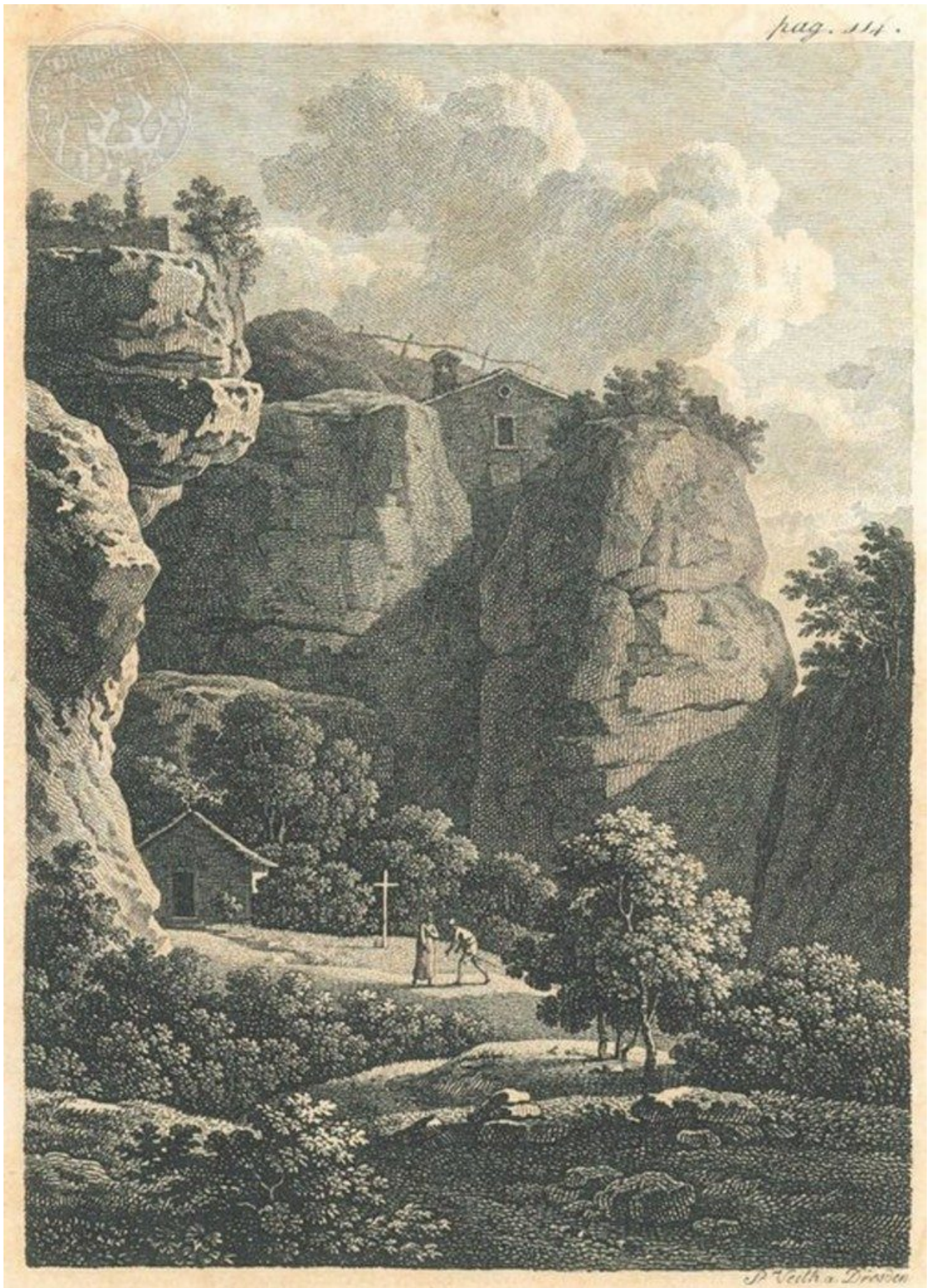
ERMITA de S. DIMAS .

HERMITAGE de S. DIMAS .



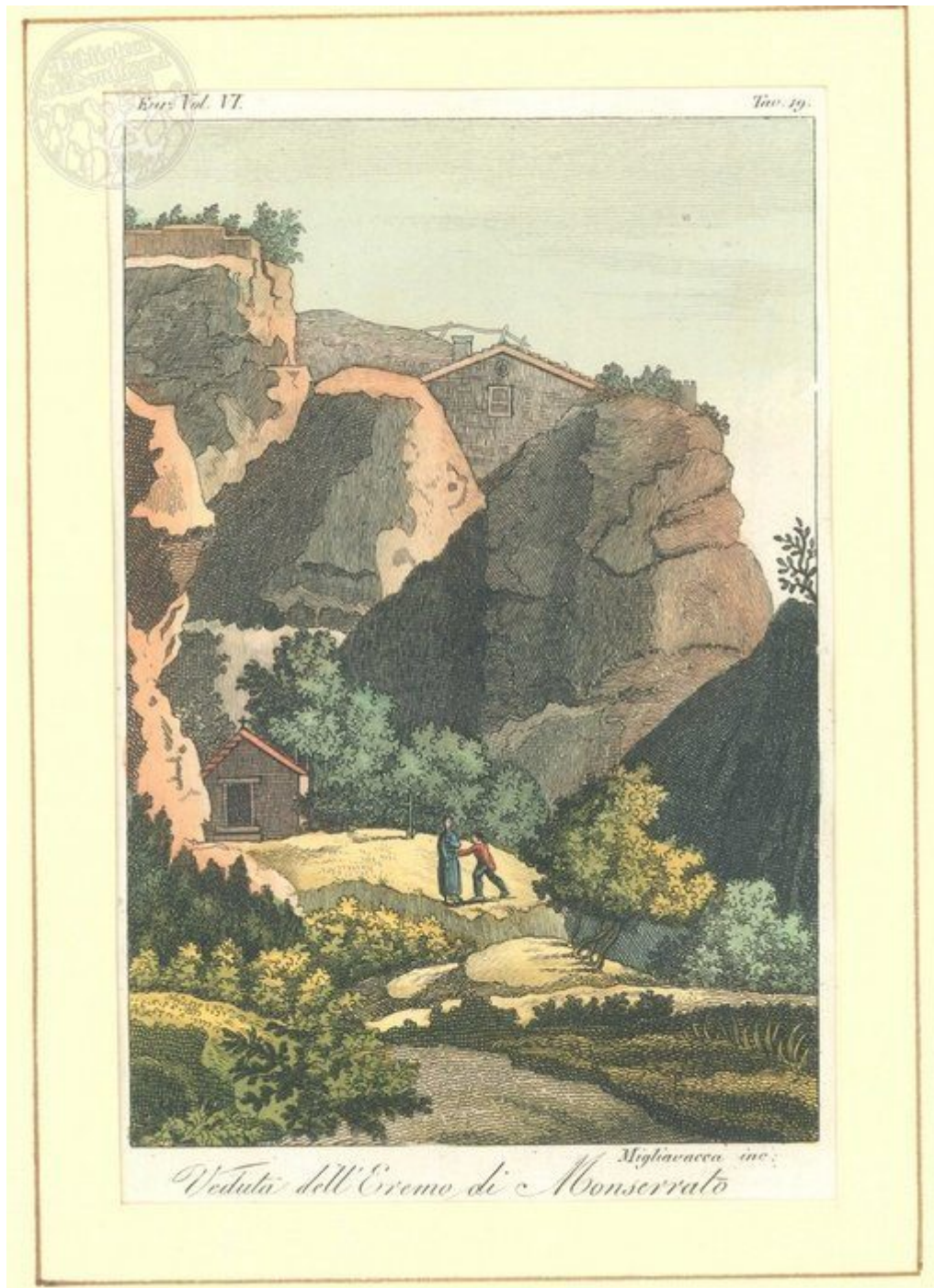
HERMITAGE of S. DIMAS .

Gavat de Sant Dimes de Micault de Courbeton



Ermita de sant Dimes, gravat de Johann Philipp Veith (1768-1837), fet a Dresden

1806. A la part superior es poden veure algunes restes de l'antic castell.

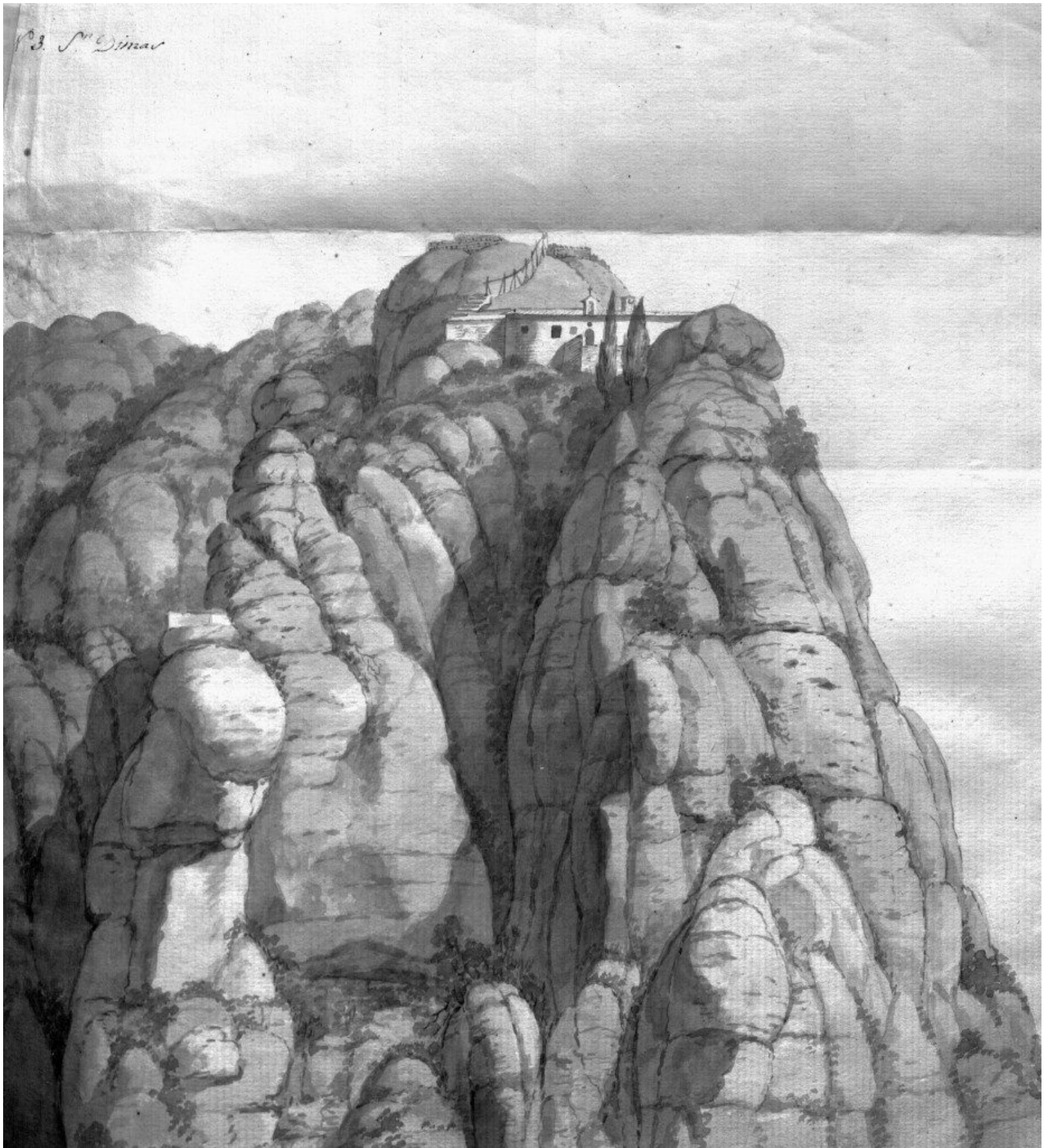


Ermita de sant Dimes, gravat de Migliavacca (1800). A primer pla es veu l'oratori dels sants Reis de l'ermita de santa Creu

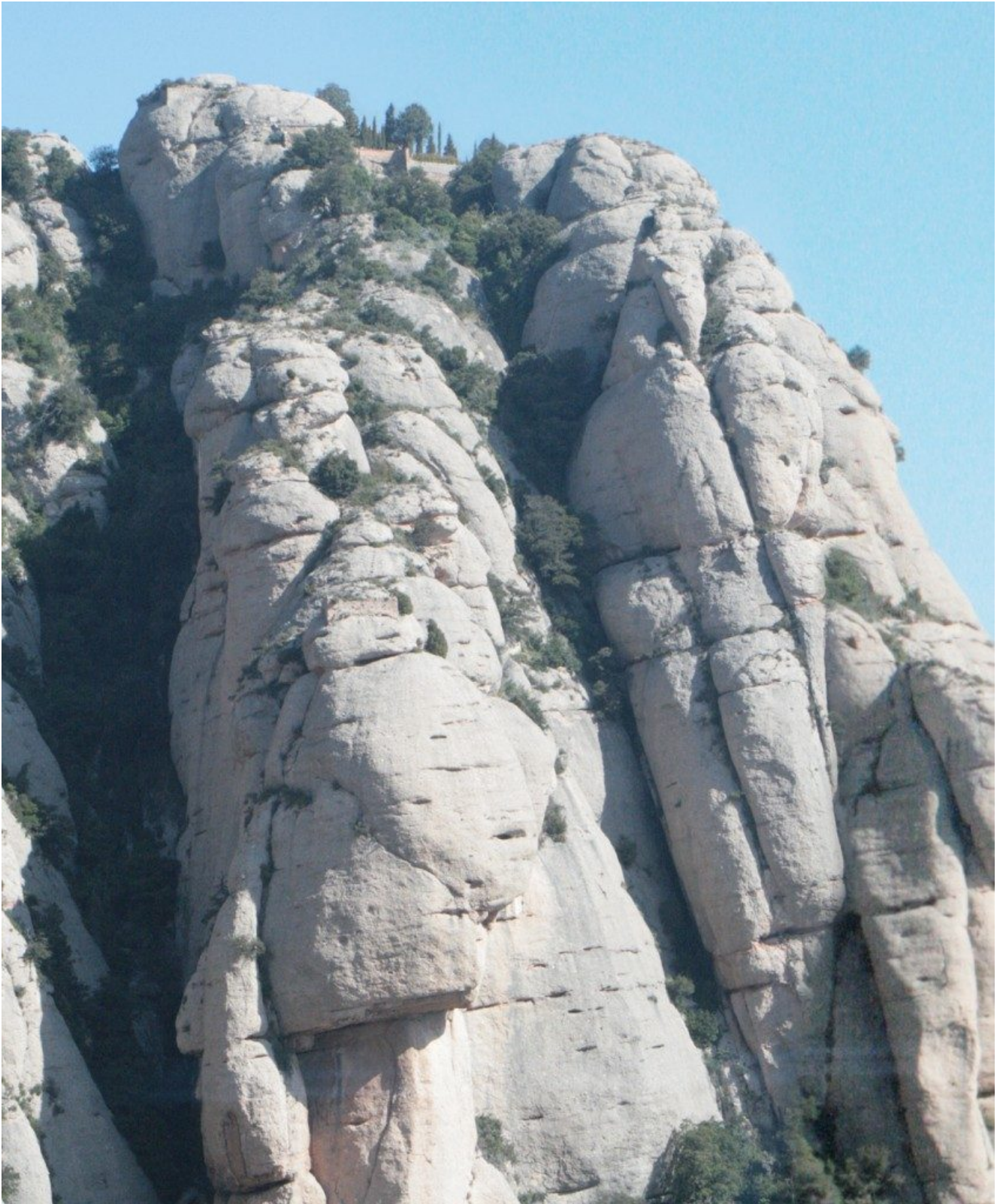
Segons comenta el pare Francesc Xavier Altés (2010), l'oratori de Sant Josep era el més populars de tots. La raó d'aquesta popularitat venia pel barret que duia a la ma la figura de Sant Josep. La tradició deia que les dones solteres que tiressin uns diners a través de la reixa de la finestra i encertessin dins del barret es casarien aquell any. La popularitat de l'ermita era tan gran que durant un temps

l'ermita de Sant Dimes es coneixia com l'ermita de Sant Josep. Es creu que en aquesta capella Sant Ignasi de Loiola feu la seva confessió general l'any 1522.

Alexandre Laborde dibuixà l'interior de l'ermita i Francisco Zamora visità aquesta ermita l'any 1789 i descriu la tradició de tirar les monedes (Zamora, 285). Els francesos destruïren l'ermita el 30 de juliol de 1812 perquè s'hi havia fortificat el coronel anglès Eduard Green. Tot i que l'ermita fou restaurada l'any 1816, poc temps després, l'any 1821, s'abandonà el seu ús com ermita estable. Poc a poc l'ermita s'anà degradant. A l'any 1858 les cròniques expliquen que només es conserven la cisterna, un arc i una escala excavada a la roca i dues capelles. Posteriorment, segons s'explica, una senyora francesa feu una donació per restaurar l'ermita. L'ermita reconstruïda fou inaugurada l'any 1893 i la primera missa es digué el 4 de novembre d'aquest any, tot i que no fou habitada per cap ermità. Això provocà un progressiu abandó. L'any 1970 el germà Martí M. Sas, monjo del monestir, començà a restaurar-la de nou.



Ermita de Sant Dimes, aiguafort de Pere Pau Montanya i Francesc Remart (1790)



Ermita de sant Dimes -X.Renart i P.P. Montaña-1789

Ernest Zaragoza Pascual explica en el seu llibre *Els ermitans de Montserrat* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993 p. 100) que en les proximitats d'aquesta ermita hi havien dues coves . Una era coneguda, des de l'any 1713, com

la cova del Dimoni. La llegenda explica que en aquest indret el Diable temptà a Fra Garí.

Ermita	Coordenada X	Coordenada Y
Sant Dimes	403125.022	4605462.896

Les coordenades corresponen al sistema de referència ETRS89 31 N Espanya i Portugal. Les coordenades s'han presa amb dos GPS i els ajustos s'han fet contrastant els valors amb mesures *in situ* i amb fotos aèries i alçament topogràfics.

ngg_shortcode_0_placeholder